Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE SUDA (šesto vijeće)

7. srpnja 2016.*

„Žalba – Članak 181. Poslovnika Suda – Tržišno natjecanje – Zabranjeni sporazumi – Europsko tržište čelika za prednapinjanje – Novčane kazne – Ocjena sposobnosti plaćanja – Smjernice o metodi za utvrđivanje kazni iz 2006. – Neograničena nadležnost – Uzimanje u obzir činjenica koje su nastale nakon sporne odluke – Načela proporcionalnosti i jednakog postupanja – Pravo na djelotvornu sudsku zaštitu“

U predmetu C-523/15 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 28. rujna 2015.,

Westfälische Drahtindustrie GmbH, sa sjedištem u Hammu (Njemačka),

Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG, sa sjedištem u Hammu,

Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG, sa sjedištem u Iserlohnu (Njemačka),

koje zastupa C. Stadler, *Rechtsanwalt*,

žalitelji,

a druga stranka postupka je:

Europska komisija, koju zastupaju V. Bottka, H. Leupold i G. Meessen, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourgu,

tuženik u prvom stupnju,

SUD (šesto vijeće),

u sastavu: A. Arabadjiev, predsjednik vijeća, J. C. Bonichot i E. Regan (izvjestitelj), suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: A. Calot Escobar,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da u predmetu odluči obrazloženim rješenjem, sukladno članku 181. Poslovnika Suda,

donosi sljedeće

* Jezik postupka: njemački

Rješenje

1 Westfälische Drahtindustrie GmbH (u daljnjem tekstu: WDI), Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG (u daljnjem tekstu: WDV) i Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG (u daljnjem tekstu: Pampus) žalbom zahtijevaju, s jedne strane, ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 15. srpnja 2015., Westfälische Drahtindustrie i dr./Komisija (T-393/10, EU:T:2015:515, u daljnjem tekstu: pobijana presuda), kojom je taj sud odbio njihovu tužbu za poništenje i preinaku Odluke Komisije C (2010) 4387 *final* od 30. lipnja 2010. u vezi s postupkom primjene članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u (predmet COMP/38344 – Čelik za prednapinjanje), kako je izmijenjena odlukama Komisije C (2010) 6676 *final* od 30. rujna 2010. i C (2011) 2269 *final* od 4. travnja 2011. (u daljnjem tekstu: sporna odluka) i, s druge strane, poništenje dopisa glavnog direktora Komisijine Opće uprave za tržišno natjecanje od 14. veljače 2011. (u daljnjem tekstu: dopis od 14. veljače 2011.).

Pravni okvir

2 Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima [101.] i [102. UFEU-a] (SL 2003., L 1, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 1., str. 165.) predviđa u članku 23. stavku 2.:

„Komisija može poduzetnicima i udruženjima poduzetnika odlukom propisati novčane kazne ako bilo namjerno ili nepažnjom:

(a) krše odredbe članka [101.] ili članka [102. UFEU-a] [...]

[…]”

3 Članak 31. te uredbe glasi:

„Sud ima neograničenu nadležnost u nadzoru odluka Komisije kojima ista izriče novčane kazne ili periodične penale. On može poništiti, smanjiti ili povećati izrečenu novčanu kaznu ili periodični penal.”

4 Točka 35. Smjernica o metodi za utvrđivanje kazni koje se propisuju u skladu s člankom 23. stavkom 2. točkom (a) Uredbe br. 1/2003 (SL 2006., C 210, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 58., u daljnjem tekstu: Smjernice iz 2006.), pod naslovom „Sposobnost plaćanja” određuje:

„U iznimnim slučajevima Komisija može na zahtjev poduzetnika u specifičnom društvenom i gospodarskom okruženju uzeti u obzir njegovu nesposobnost plaćanja. Komisija nijedno smanjenje novčane kazne odobreno iz tog razloga ne temelji samo na utvrđenoj činjenici da se poduzetnik nalazi u nepovoljnoj ili slaboj financijskoj situaciji. Smanjenje bi se moglo odobriti samo na temelju objektivnih dokaza da bi nametanje kazne, kako je predviđeno u ovim Smjernicama, nepovratno ugrozilo gospodarsku održivost dotičnog poduzetnika i dovelo do potpunoga gubitka vrijednosti njegove imovine.”

Okolnosti spora

5 U ovom predmetu riječ je o sektoru čelika za prednapinanje (u daljnjem tekstu: ČZP). Taj izraz označava metalne kabele i kolutove valjane žice te, među ostalim, čelik za prednapeti beton, koji se koristi za izradu balkona, stupova za temelje ili vodova i čelik za naknadno prednapinjanje betona, koji se koristi u niskogradnji, u podzemnoj gradnji ili za izgradnju mostova.

6 WDI, koji se prethodno nazivao Klöckner Draht GmbH, njemački je poduzetnik u sektoru industrije čelika koji, među ostalim, proizvodi ČZP. Od 3. rujna 1987., 98 % udjela u WDI-ju drži WDV, koji se od 1. srpnja 1997. nalazi u dvotrećinskom vlasništvu Pampusa.

7 Dobivši informacije od Bundeskartellamta (Savezno tijelo nadležno za tržišno natjecanje, Njemačka) i od jednog proizvođača ČZP-a u vezi s povredom članka 101. UFEU-a, Komisija je 19. i 20. rujna 2002., provela pretrage u prostorijama nekoliko poduzetnika.

8 Po završetku provedene istrage, nakon što je odbila WDI-jev zahtjev za primjenu pokajničkog programa, Komisija je 30. rujna 2008. donijela obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama koja se odnosila na nekoliko društava, među kojima i na žalitelje. Svi primatelji navedene obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama pisano su se o njoj očitovali. Dana 11. i 12. veljače 2009. održano je saslušanje kojem su se žalitelji odazvali.

9 Četrnaest poduzetnika, među kojima i žalitelji, pozvalo se usto na nesposobnost za plaćanje, u smislu točke 35. Smjernica iz 2006. Oni su također pružili obrazloženja u potporu tom zahtjevu.

10 U spornoj odluci Komisija je zaključila da je nekoliko dobavljača ČZP-a povrijedilo članak 101. stavak 1. UFEU-a, a u razdoblju od 1. siječnja 1994. i članak 53. stavak 1. Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru od 2. svibnja 1992. (SL 1994., L 1, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 11., svezak 106., str. 4.), sudjelovanjem u zabranjenom sporazumu na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini u razdoblju od 1. siječnja 1984. do 19. rujna 2002. godine. Komisija je ocijenila da je Klöckner Draht, koji je postao WDI, izravno sudjelovao u toj povredi u cijelom navedenom razdoblju. Komisija je također prigovorila W. Pampusu, direktoru Pampusa i WDI-ja, da je izravno sudjelovao na više sastanaka sudionika zabranjenog sporazuma i da je davao izravna uputstva svojim zaposlenicima, tako da je ocijenjeno da su WDV i Pampus izvršavali odlučujući utjecaj na WDI tijekom cijelog razdoblja u kojem je on bio pod njihovom kontrolom. Posljedično, WDI-ju je izrečena novčana kazna u iznosu od 46,55 milijuna eura. WDV i Pampus su proglašeni solidarno odgovornima za spomenutu povredu i kažnjeni su s 38,855 odnosno 15,485 milijuna eura.

11 Osim toga, Komisija je u spornoj odluci odbila zahtjev žalitelja da im se na temelju točke 35. Smjernica iz 2006. odobri smanjenje novčane kazne s obzirom na njihovu sposobnost plaćanja.

12 Zahtjev žalitelja za ponovno ocjenjivanje te sposobnosti odbijen je dopisom od 14. veljače 2011.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

13 Tužbom koju su dostavili tajništvu Općeg suda 14. rujna 2010. žalitelji su pokrenuli postupak za poništenje i preinaku sporne odluke.

14 Zasebnim aktom podnesenim tajništvu Općeg suda 3. prosinca 2010. žalitelji su podnijeli zahtjev za suspenziju primjene spomenute odluke.

15 Rješenjem od 13. travnja 2011., Westfälische Drahtindustrie i dr./Komisija (T-393/10 R, u daljnjem tekstu: odluka suca privremene pravne zaštite, EU:T:2011:178), predsjednik Općeg suda djelomično je prihvatio zahtjev žalitelja za privremenu pravnu zaštitu, određujući suspenziju nametnute im obveze izdavanja bankarske garancije u korist Komisije kako bi se izbjegla neposredna naplata novčanih kazni koje su im izrečene spornom odlukom, pod uvjetom da žalitelji toj instituciji, s jedne strane, uplate iznos od 2 milijuna eura prije 30. lipnja 2011. i, s druge strane, da joj počevši od 15. srpnja 2011. pa do daljnjega, ali najkasnije do proglašenja odluke u glavnom postupku, svaki mjesec uplaćuju po 300.000 eura petnaestog dana u mjesecu.

16 U potporu tužbi istaknuto je devet tužbenih razloga, od kojih su za ovu žalbu od interesa samo šesti i deveti. Šesti tužbeni razlog temeljio se, među ostalim, na povredi načela proporcionalnosti jer Komisija u spornoj odluci nije uzela u obzir nesposobnost za plaćanje žalitelja. Deveti tužbeni razlog odnosio se na ocjenu njihove sposobnosti za plaćanje u dopisu od 14. veljače 2011. čije su poništenje žalitelji zahtijevali od Općeg suda 19. travnja 2011.

17 Potonji je, prihvativši ta dva tužbena razloga, poništio spornu odluku u dijelu u kojem je žaliteljima izrečena novčana kazna, kao i dopis od 14. veljače 2011. jer je Komisija u njemu počinila pogreške prilikom ocjene sposobnosti za plaćanje žalitelja. Međutim, izvršavajući neograničenu nadležnost, Opći sud je sam primjenjujući Smjernice iz 2006. zaključio da su žalitelji neosnovano zahtijevali da im se odobri smanjenje novčane kazne zbog njihove nesposobnosti za plaćanje te je, posljedično, utvrdio novčanu kaznu upravo u onome iznosu u kojem im je ona izrečena u spornoj odluci.

Zahtjevi stranaka

18 Žalitelji u žalbi od Suda zahtijevaju da:

— Ponajprije, ukine pobijanu presudu u dijelu u kojem im se nalaže plaćanje novčane kazne ili da ukine tu presudu u cijelosti, te da poništi spornu odluku u dijelu u kojem im je novčana kazna izrečena i dopis od 14. veljače 2011., kao i samu novčanu kaznu;

— podredno, smanji novčanu kaznu koja je tom odlukom izrečena ili ukine pobijanu presudu i vrati predmet Općem sudu kako bi on smanjio novčanu kaznu izrečenu spornom odlukom, i

— naloži Komisiji snošenje troškova prvostupanjskog i žalbenog postupka.

19 Komisija od Suda zahtijeva da odbije žalbu i da žaliteljima naloži snošenje troškova.

O žalbi

20 U prilog žalbi žalitelji iznose tri žalbena razloga. Prvi se žalbeni razlog temelji na povredi članka 261. UFEU-a i članka 31. Uredbe br. 1/2003 te na kršenju sustava podjele funkcija i institucionalne ravnoteže. Drugi žalbeni razlog temelji se na povredi načela proporcionalnosti i jednakog postupanja. Treći žalbeni razlog temelji se na povredi prava na djelotvornu sudsku zaštitu.

21 Na temelju članka 181. svojega Poslovnika, kad je žalba u potpunosti ili djelomično očito nedopuštena ili očito neosnovana, Sud može u svakom trenutku, na prijedlog suca izvjestitelja, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, obrazloženim rješenjem odlučiti, u potpunosti ili djelomično, odbaciti odnosno odbiti tu žalbu.

22 Tu odredbu valja primijeniti u predmetnom slučaju.

Prvi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

23 Prvim dijelom prvog žalbenog razloga žalitelji prigovaraju Općem sudu da je prekoračio neograničenu nadležnost jer se nije ograničio na to da preispita spornu odluku ukidajući, smanjujući ili povećavajući iznos novčane kazne, nego je donio autonomnu odluku određujući novčanu kaznu koja se, kada je riječ o njihovoj sposobnosti za plaćanje, oslanja na nove činjenice nastale nakon sporne odluke i dopisa od 14. veljače 2011.

24 Opći sud je na taj način, kako je navedeno u izreci pobijane presude, žaliteljima „naložio” plaćanje novčane kazne. Jednako tako, Opći je sud u točki 302. pobijane presude naveo da je iznos novčane kazne posljedica njegove odluke u trenutku kada je ona proglašena.

25 Žalitelj smatra da je Opći sud time povrijedio sustav podjele funkcija i institucionalne ravnoteže, te pravo na djelotvornu sudsku zaštitu, postupajući umjesto Komisije. Budući da je preinačio spornu odluku poništavajući je u dijelu u kojem je izrečena novčana kazna, Opći je sud prema njihovu mišljenju morao utvrditi da promjena njezina iznosa nije potrebna.

26 Drugim dijelom prvog žalbenog razloga žalitelji prigovaraju Općem sudu da je u točkama 109., 302. i 335. pobijane presude zaključio da prilikom ocjenjivanja poduzetnikove sposobnosti za plaćanje u okviru izvršavanja neograničene nadležnosti načelno valja uzeti u obzir situaciju na dan donošenja odluke. Time je, prema njihovu mišljenju, odstupio od vlastite sudske prakse, osobito one ustanovljene u presudi od 14. svibnja 2014., Donau Chemie/Komisija (T-406/09, EU:T:2014:254).

27 Iako je Opći sud pravilno postupio kada je u obzir uzeo činjenicu da se sposobnost stranaka za plaćanje povećala nakon poništenja prvotne novčane kazne, potonje smatraju da je to na njih imalo odvraćajući učinak, nespojiv s načelom vladavine prava i da je povrijeđeno načelo sudskog samoograničavanja u korist upravnih tijela koja se nalaze u najboljem položaju da ocjenjuju činjenice. U svakom slučaju, žalitelji smatraju da se elemente koji su nastali nakon donošenja odluke kojom se izriče novčana kazna ne smije uzeti u obzir ako je, kao u predmetnom slučaju, ta odluka poništena upravo u dijelu u kojem je novčana kazna izrečena. Naime, da je sporna odluka bila zakonita, Opći sud ne bi morao izvršiti nadzor nad tom odlukom u okviru neograničene nadležnosti.

28 Komisija tvrdi da je prvi žalbeni razlog, podijeljen u dva dijela, potpuno neosnovan.

Ocjena Suda

29 Dvama dijelovima prvog žalbenog razloga, koje valja ispitati zajedno, žalitelji u bitnom ističu da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je sam izrekao novu novčanu kaznu uzimajući u obzir činjenice nastale nakon donošenja sporne odluke.

30 Valja podsjetiti da se sustav sudskog nadzora Komisijinih odluka u vezi s postupcima na temelju članaka 101. i 102. UFEU-a sastoji od kontrole zakonitosti akata institucija, koja je utvrđena u članku 263. UFEU-a, a koja, sukladno odredbama članka 261. UFEU-a i članka 31. Uredbe br. 1/2003 i na zahtjev tužitelja, može biti dopunjena ovlašću neograničene nadležnosti Općeg suda u vezi sa sankcijama koje u tom području izriče Komisija (vidjeti osobito presude od 10. srpnja 2014., Telefónica i Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, t. 42., i od 21. siječnja 2016., Galp Energía España i dr./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, t. 71.).

31 Stoga su sudovi Unije, kada izvršavaju neograničenu nadležnost, povrh običnog nadzora zakonitosti sankcije, ovlašteni vlastitom ocjenom za utvrđivanje iznosa te sankcije nadomjestiti sankciju Komisije, autora akta u kojem je taj iznos prvotno utvrđen (vidjeti osobito presudu od 21. siječnja 2016., Galp Energía España i dr./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, t. 75.).

32 Slijedom navedenoga, sud Unije može preinačiti sporni akt, čak i ako ga ne poništava (presuda od 3. rujna 2009., Prym i Prym Consumer/Komisija, C-534/07 P, EU:C:2009:505, t. 86.), kako bi ukinuo, smanjio ili povećao izrečenu novčanu kaznu (vidjeti osobito presude od 26. rujna 2013., Alliance One International/Komisija, C-679/11 P, EU:C:2013:606, neobjavljena, t. 104., i od 22. listopada 2015., AC-Treuhand/Komisija, C-194/14 P, EU:C:2015:717, t. 74.).

33 Ta se nadležnost izvršava vodeći računa o svim činjeničnim okolnostima (presude od 3. rujna 2009., Prym i Prym Consumer/Komisija, C-534/07 P, EU:C:2009:505, t. 86., i od 26. rujna 2013., Alliance One International/Komisija, C-679/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:606, t. 104.).

34 Iz toga proizlazi da je sud Unije ovlašten izvršavati neograničenu nadležnost kada mora odlučivati o pitanju iznosa novčane kazne (presude od 8. veljače 2007., Groupe Danone/Komisija, C-3/06 P, EU:C:2007:88, t. 62., i od 26. rujna 2013., Alliance One International/Komisija, C-679/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:606, t. 105.), pri čemu izvršavanje te nadležnosti podrazumijeva konačni prijenos ovlasti izricanja sankcija na taj sud (vidjeti u tom smislu presudu od 15. listopada 2002., Limburgse Vinyl Maatschappij i dr./Komisija, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582, t. 693.).

35 U predmetnom slučaju, u okviru nadzora zakonitosti sporne odluke, Opći je sud, nakon odbijanja prvog do četvrtog, te sedmog i osmog tužbenog razloga, u točkama 285. do 332. pobijane presude ocijenio da je Komisija počinila pogreške u ocjeni nesposobnosti za plaćanje žalitelja, u smislu točke 35. Smjernica iz 2006., i da su te pogreške takve da mogu dovesti do poništenja, s jedne strane, sporne odluke u dijelu u kojem je žaliteljima izrečena novčana kazna i, s druge strane, dopisa od 14. veljače 2011.

36 Nakon nadzora zakonitosti, Opći sud je ocijenio da je u predmetnom slučaju opravdano posegnuti za neograničenom nadležnošću. Primjenjujući u točkama 333. do 358. pobijane presude Smjernice iz 2006., Opći sud je na temelju dokaza koje su mu podnijele stranke, a koji se odnose na financijsku situaciju žalitelja kako se razvijala nakon donošenja sporne odluke, zaključio da potonji nemaju osnove za tvrdnju da im zbog nesposobnosti za plaćanje treba odobriti smanjenje novčane kazne, zbog razloga sličnih onima navedenima u točki 35. spomenutih smjernica, i da im, prema tome, valja naložiti plaćanje novčane kazne koja je istovjetna onoj izrečenoj u spornoj odluci.

37 Takvim postupanjem Opći sud nije ni na koji način prekoračio neograničenu nadležnost.

38 Iako je točno da je provodeći nadzor njezine zakonitosti, Opći sud u predmetnom slučaju poništio spornu odluku u dijelu u kojem je Komisija žaliteljima izrekla novčanu kaznu, ta okolnost ni na koji način ne podrazumijeva, suprotno onomu što su istaknuli žalitelji, da Opći sud zbog toga nije smio izvršavati neograničenu nadležnost. Naime, on je i dalje u potpunosti pozvan odlučivati o pitanju ocjene iznosa novčane kazne, jer su žalitelji u žalbi zatražili smanjenje tog iznosa, pozivajući se među ostalim na nesposobnost za plaćanje u smislu točke 35. Smjernica iz 2006.

39 Izvršavajući neograničenu nadležnost, Opći sud raspolaže, prema tome, ovlašću da sam izrekne sankciju tužiteljima i može, na osnovi dokaza koje su podnijele stranke te poštujući načelo kontradiktornosti, izmijeniti iznos novčane kazne koja je žaliteljima izrečena spornom odlukom.

40 Budući da Opći sud u okviru izvršavanja ovlasti izricanja sankcija redovito zamjenjuje Komisijinu ocjenu svojom, činjenica da je u konačnici smatrao prikladnim utvrditi iznos novčane kazne istovjetan onom u spornoj odluci ne utječe na zakonitost takvog izvršavanja ovlasti (vidjeti po analogiji presudu od 3. rujna 2009., Prym i Prym Consumer/Komisija, C-534/07 P, EU:C:2009:505, t. 88.).

41 Isto vrijedi i za upotrebu glagola „naložiti” u točki 358. i u izreci pobijane presude. Naime, iz obrazloženja te presude u dovoljnoj je mjeri vidljivo da je Opći sud izvršavao neograničenu nadležnost kako bi izmijenio iznos novčane kazne koju je Komisija izrekla u spornoj odluci.

42 Kada je riječ o tome da je Opći sud u obzir uzeo činjenice koje su nastale nakon donošenja sporne odluke i dopisa od 14. veljače 2011., valja podsjetiti da je u predmetnom slučaju do izmjene iznosa novčane kazne došlo izvršavanjem neograničene nadležnosti Općeg suda.

43 U tom kontekstu, sud Unije ovlašten je uzeti u obzir sve činjenične okolnosti koje smatra relevantnima, bez obzira jesu li se dogodile prije ili nakon sporne odluke, a kako bi upotpunio nadzor zakonitosti koji provodi (vidjeti u tom smislu presude od 6. ožujka 1974., Istituto Chemioterapico Italiano i Commercial Solvents/Komisija, 6/73 i 7/73, EU:C:1974:18, t. 51. i 52.; od 22. siječnja 2013., Komisija/Tomkins, C-286/11 P, EU:C:2013:29, t. 49.; od 26. rujna 2013., Alliance One International/Komisija, C-679/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:606, t. 107. i od 17. rujna 2015., Total/Komisija, C-597/13 P, EU:C:2015:613, t. 41.).

44 Naime, poštovanje načela djelotvorne sudske zaštite, temeljnog načela prava Unije koji je danas izražen u članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) zahtijeva da sud Unije može, u okviru izvršavanja neograničene nadležnosti, ispitati sva činjenična i pravna pitanja relevantna u sporu koji se pred istim vodi (vidjeti u tom smislu presudu od 18. srpnja 2013., Schindler Holding i dr./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, t. 35. i 36.).

45 Isto, *a fortiori*, vrijedi u slučaju u kojem se, kao u ovom predmetu, izvršavanje neograničene nadležnosti odnosi na ispitivanje sposobnosti za plaćanje dotičnog poduzetnika. Doista, kada sud Unije ne bi mogao ocjenjivati tu sposobnost uzimajući u obzir stvarnu činjeničnu situaciju koja postoji u trenutku u kojem donosi odluku, mogao bi biti prisiljen, osnovano ili neosnovano, odbiti ili odobriti smanjenje ili ukidanje novčane kazne, što bi tog poduzetnika moglo neutemeljeno staviti u nepovoljniji ili povoljniji položaj u odnosu na konkurente.

46 Međutim, prema ustaljenoj sudskoj praksi, poduzetnikova sposobnost za plaćanje može biti relevantna samo u specifičnom društvenom kontekstu posljedica koje bi plaćanje novčane kazne moglo prouzročiti, osobito onih koje bi dovele do povećanja nezaposlenosti ili pogoršanja stanja u gospodarskim sektorima povezanim s dotičnim poduzetnikom (vidjeti osobito presudu od 29. lipnja 2006., SGL Carbon/Komisija, C-308/04 P, EU:C:2006:433, t. 106.).

47 Tako je Opći sud u točki 302. pobijane presude pravilno zaključio da se to rješenje još više nameće onda kada, kao u predmetnom slučaju, sudac privremene pravne zaštite odobri tužiteljima suspenziju izvršenja novčane kazne koju je izrekla Komisija do proglašenja pobijane presude.

48 Slijedom navedenoga, prvi žalbeni razlog valja odbiti kao očito neosnovan.

Drugi žalbeni razlog

Prvi dio drugog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

49 Prvim dijelom drugog žalbenog razloga, žalitelji prigovoraju Općem sudu da – suprotno načelima jednakog postupanja i proporcionalnosti i onomu što je naveo u točki 333. pobijane presude – nije uzeo u obzir sve uvjete relevantne za izračun novčane kazne koji su propisani u točki 35. Smjernica iz 2006. godine. Konkretnije govoreći, Opći sud je, prema mišljenju žalitelja, zanemario informativni memorandum Komisije od 12. lipnja 2010. naslovljen „Nesposobnost za plaćanje na temelju točke 35. Smjernica od 1. rujna 2006. o metodi za utvrđivanje kazni koje se propisuju u skladu s Uredbom br. 1/2003” (SEC(2010) 737/2), prema kojem se nesposobnost za plaćanje poduzetnika može uzeti u obzir tako da se ili smanji novčana kazna na iznos koji poduzetnik može podmiriti ili da se ta kazna plaća obročno u razdoblju od tri do pet godina. Međutim, u predmetnom slučaju, plaćanje novčane kazne koju je izrekao Opći sud trajalo bi, s obzirom na plan plaćanja koji je nedavno dogovoren s Komisijom te na uplate koje su već provedene na temelju odluke suca privremene pravne zaštite, oko petnaest ili dvadeset godina.

50 Tako prema važećoj upravnoj praksi, kada su uvjeti iz točke 35. Smjernica iz 2006. ispunjeni, Komisija načelno smanjuje novčanu kaznu na iznos koji dotični poduzetnik može podmiriti u trenutku donošenja njezine odluke.

51 Čak i da je Opći sud smatrao za shodno prihvatiti kombinirano rješenje povezujući smanjenje izrečene novčane kazne s njezinim obročnim plaćanjem, žalitelji smatraju u svakom slučaju nužnim, da bi novčana kazna bila primjerena, smanjiti ukupni njezin iznos na najviše 20 milijuna eura, što odgovara iznosu od 2 milijuna eura koji je već uplaćen na temelju odluke suca privremene pravne zaštite i uplati 60 mjesečnih obroka od 300.000 eura, plativih u razdoblju od najviše pet godina.

52 Komisija tvrdi da je prvi dio drugog žalbenog razloga bespredmetan.

– Ocjena Suda

53 Najprije treba napomenuti da se argumentacija žalitelja u okviru koje Općem sudu prigovaraju da im je izrekao novčanu kaznu čije obročno plaćanje obuhvaća razdoblje predugog trajanja temelji na pogrešnom tumačenju pobijane presude, jer Opći sud nije ni odredio ni, *a fortiori*, nametnuo obročno plaćanje te kazne.

54 U tom pogledu valja podsjetiti da je prema odluci suca privremene pravne zaštite obročno plaćanje novčane kazne kojim je on uvjetovao suspenziju obveze izdavanja bankarske garancije isteklo na dan proglašenja pobijane presude. U stvarnosti se pokazuje da navodno trajanje plaćanja novčane kazne proizlazi iz plana plaćanja koji su sami žalitelji dogovorili s Komisijom nakon proglašenja te presude.

55 Nadalje, kada je riječ o prigovoru žalitelja koji se odnosi na to da im Opći sud nije odobrio smanjenje novčane kazne, valja napomenuti da argumentacija koju iznose ide za tim da se od Suda ishodi nova ocjena činjenica glede njihove sposobnosti za plaćanje za što Sud u žalbenom postupku nije nadležan, osim ako su te činjenice iskrivljene, na što u ovom predmetu nije upozoreno (presuda od 20. siječnja 2016., Toshiba Corporation/Komisija, C-373/14 P, EU:C:2016:26, t. 40.).

56 Što se tiče ranije prakse u odlukama Komisije, valja podsjetiti na to da ona ne predstavlja pravni okvir u pogledu novčanih kazni u području tržišnog natjecanja, te da odluke u drugim predmetima za potrebe utvrđivanja postojanja diskriminacije imaju samo indikativni karakter (presuda od 10. srpnja 2014., Telefónica i Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, t. 189.)

57 Slijedom navedenoga, prvi dio drugog žalbenog razloga treba odbiti, dijelom kao očito nedopušten, a dijelom kao očito neosnovan.

Drugi dio drugog žalbenog razloga

– Argumentacija stranaka

58 Drugim dijelom drugog žalbenog razloga, žalitelji Općem sudu prigovoraju da ih je, izvršavajući neograničenu nadležnost, diskriminirao u odnosu na druge poduzetnike koji su ishodili smanjenje novčane kazne na temelju točke 35. Smjernica iz 2006., jer nijednom od potonjih nije naloženo obročno plaćanje u tako dugom razdoblju.

59 K tomu, žalitelji smatraju da je Opći sud također povrijedio načelo jednakog postupanja ocjenjivanjem njihove sposobnosti za plaćanje na dan izricanja pobijane presude, a ne na dan donošenja sporne odluke, kako je to učinio kod drugih poduzetnika.

60 Međutim, s jedne strane, svi primatelji sporne odluke nalazili su se u usporedivoj situaciji prilikom podnošenja zahtjeva za smanjenje novčane kazne po toj osnovi. Da je Komisija pravilno ocijenila njihovu sposobnost za plaćanje, žaliteljima bi, smatraju oni, smanjila izrečenu novčanu kaznu i oni ne bi bili primorani podnositi tužbu koja je dovela do toga da Opći sud s drugim datumom tu kaznu ponovno izrekne. Navodno nejednako postupanje još je očitije ako se uzme u obzir da Opći sud nije provjeravao da li se na taj datum popravio gospodarski položaj poduzetnika kojima je novčana kazna smanjena.

61 S druge strane, odbijanje zahtjeva za smanjenje novčane kazne koji su podnijeli žalitelji već predstavlja nejednako postupanje koje se nastavilo donošenjem pobijane presude, jer su morali pobijati Komisijin argument prema kojem zatezna kamata na novčanu kaznu koju je izrekao Opći sud teče od datuma određenog u spornoj odluci, bez obzira na to što nije utvrđeno jesu li tog datuma bili ispunjeni uvjeti iz točke 35. Smjernica iz 2006.

62 Komisija ističe da je drugi dio drugog žalbenog razloga neosnovan.

– Ocjena Suda

63 Treba podsjetiti da je načelo jednakog postupanja opće načelo prava Unije, sadržano u člancima 20. i 21. Povelje. Iz ustaljene sudske prakse slijedi da spomenuto načelo zahtijeva da se u usporedivim situacijama ne postupa na različit način i da se u različitim situacijama ne postupa na jednak način, osim ako takvo postupanje nije objektivno opravdano (vidjeti osobito presudu od 12. studenoga 2014., Guardian Industries i Guardian Europe/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, t. 51.).

64 Opći sud dužan je poštovati navedeno načelo, ne samo u okviru provedbe nadzora zakonitosti Komisijine odluke o izricanju novčanih kazni, nego i prilikom izvršavanja neograničene nadležnosti. Naime, izvršavanje spomenute nadležnosti ne može dovesti do diskriminacije između poduzetnika koji su sudjelovali u zabranjenom sporazumu ili usklađenom djelovanju koje je protivno članku 101. stavku 1. UFEU-a prilikom određivanja iznosa novčanih kazni koje im se izriču (vidjeti u tom smislu presudu od 18. studenoga 2014., Komisija Parker Hannifin Manufacturing i ParkerHannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, t. 77.).

65 Međutim, budući da u predmetnom slučaju žalitelji prigovaraju Općem sudu da im je nametnuo diskriminatorne rokove za plaćanje, njihovu argumentaciju treba odbiti kao potpuno neosnovanu zbog istih onih razloga koji su navedeni u točkama 53. i 54. ovog rješenja.

66 Osim toga, valja napomenuti da je Opći sud u točki 356. pobijane presude pravilno zaključio da to što je u okviru izvršavanja neograničene nadležnosti ocijenio sposobnost za plaćanje žalitelja na temelju činjenica nastalih nakon donošenja sporne odluke nije dovelo ni do kakve diskriminacije u odnosu na poduzetnike koji nisu podnijeli tužbu kako bi osporili Komisijinu ocjenu te svoje sposobnosti. Naime, žalitelji se nisu nalazili u situaciji koja je usporediva s njihovom, s obzirom na to da su podnijeli tužbu Općem sudu (vidjeti u tom smislu presudu od 14. rujna 1999., Komisija/AssiDomän Kraft Products i dr., C-310/97 P, EU:C:1999:407, t. 49. do 63.).

67 Slijedom navedenoga, drugi dio drugog žalbenog razloga valja odbiti kao očito neosnovan.

68 Iz toga slijedi da drugi žalbeni razlog treba odbiti.

Treći žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

69 Trećim žalbenim razlogom, žalitelji prigovoraju Općem sudu da je propustio, povređujući time pravo na djelotvornu sudsku zaštitu iz članka 6. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950., i iz članka 47. Povelje, provesti neovisan nadzor koristeći se punom diskrecijskom ovlašću, jer je u točki 334. pobijane presude zaključio da sposobnost za plaćanje žalitelja treba ocjenjivati s obzirom na iznos novčane kazne izrečene spornom odlukom.

70 Žalitelji smatraju da bi provođenje neovisnog nadzora prikladnosti novčane kazne navelo Opći sud na detaljno ispitivanje odlučujućih parametara za izračun njezine visine, poput trajanja i težine povrede. Nadzor ograničen na pogreške u ocjeni ne može se smatrati dovoljnim, tim više što se izvršavanje neograničene nadležnosti odnosi na jednostrani postupak u kojem Opći sud Komisijinu ocjenu zamjenjuje vlastitom.

71 Komisija dvoji o dopuštenosti trećeg žalbenog razloga jer se njime nastoji ishoditi nadzor ocjene činjenica. Potonja u svakom slučaju smatra taj žalbeni razlog neosnovanim.

Ocjena Suda

72 Najprije valja odbaciti Komisijine dvojbe o dopuštenosti trećeg žalbenog razloga jer u okviru potonjeg žalitelji prigovaraju Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom nadzora zakonitosti sporne odluke.

73 Što se tiče osnovanosti tog žalbenog razloga, nije sporno to da je Opći sud u točkama 121. do 265. pobijane presude u cijelosti odbio prva četiri tužbena razloga kojima su žalitelji u bitnom nastojali osporiti postojanje povrede utvrđene spornom odlukom te iznos novčane kazne koja im je njome izrečena. U okviru ove žalbe, žalitelji nisu ponudili nijedan argument kojim bi osporili taj dio pobijane presude.

74 U tim okolnostima, Općem se sudu ne može prigovoriti da je počinio pogrešku koja se tiče prava kada je u točki 334. pobijane presude zaključio da je, s obzirom na nepostojanje pogreške koja bi spornu odluku učinila nezakonitom, prikladno ponovno ocjenjivati sposobnost za plaćanje žalitelja, vodeći računa o iznosu novčane kazne izrečene tom odlukom.

75 Slijedom navedenoga, treći žalbeni razlog valja odbiti kao očito neosnovan.

Troškovi

76 Na temelju članka 184. stavka 2. Poslovnika Suda, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima. U skladu s člankom 138. stavkom 1. istog Poslovnika, koji se na temelju članka 184. stavka 1. tog poslovnika primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

77 Budući da nisu uspjeli u postupku i da je Komisija postavila takav zahtjev, društvima Westfälische Drahtindustrie GmbH, Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG i Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG treba naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenoga, Sud (šesto vijeće) rješava:

1. Žalba se odbija.

2. Društvima Westfälische Drahtindustrie GmbH, Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG i Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG nalaže se snošenje troškova.

Potpisi